

زندگینامه و شاهنامه ی

ایلِ مُمینی

از حصه ی اکندر قاجنگِ دشت شیر

(مجموعه ی)

حفیظ اله مُمینی

سیرشناسه: ممبینی، حفیظ‌اله، ۱۳۲۸

عنوان و پدیدآور: زندگی‌نامه و شاهنامه ایل ممبینی: از حمله اسکندر تا جنگ دشت شیر / مجموعه شعر
حفیظ‌اله ممبینی.

مشخصات نشر: تهران: یگانه‌اندیش، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۰۷ ص

موضوع: شعر فارسی قرن ۱۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۳۴-۱-۲ / PIR۸۳۳۳ / م ۱۳۹۳ / ۲۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۳۴-۱-۲

۲۵۲۰۰۲۷

یگانه‌اندیش

زندگی‌نامه و شاهنامه ایل ممبینی

حفیظ‌اله ممبینی

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۳۴-۱-۲

انتشارات یگانه‌اندیش: ۸۸۴۸۰۴۸۳

حق چاپ برای انتشارات یگانه‌اندیش محفوظ است

پیش گفتار

هماره در موقع سرودن و به طبع رساندن ۶ مجموعه شعر به نامهای: «گذری در شالیزار نیما»، «قصه ی لاله»، «چشمه سار غزل»، «دانه های اشک»، «غزل مثنوی هزار و یک بیت جلد ۱ و غزل مثنوی هزار و یک بیت جلد ۲»، هم چنین نگاشتن و طبع کتاب «غذا درمانی» هم کوشی برای این آرزو بودم که جوهر جانم به جوش آید، تا بتوانم رنگین و شهنامه ی ایل را، هم وزن مثنوی پیر طوس به نظم آورم، و سرودن خداوند حکیم را بیش از پیش سپاس می گویم که این توفیق بزرگ را بر بنده ای خرد ارزانی داشته است.

خدمتگزار شما سراینده مثنوی حسین الله ممبینی

تلفن تماس: ۰۶۸۱۲۲۲۲۴۲۸

فهرست شهنامه

۹	..... مقدمه
۱۲	..... نظریه ی لیارد انگلیسی در مورد ایل
۱۴	..... معرفی اجداد ایل مُبینی تا رسیدن به مُلا مُبین بزرگ
۱۷	..... مثنوی ریشه ها و شاخه های ایل از زمان مُلا مُبین
۳۷	..... توصیف پهلوانی ملا محسن در زمان کریم خان زند
۶۰	..... توصیف پهلوانی ملا تقی از تیره عیوضی
۶۲	..... توصیف پهلوانی ملا محمد کریم از تیره کربلایی
۶۶	..... توصیف پهلوانی ملا علی شاهمیری و نکویی
۷۰	..... توصیف پهلوانی ملا ادا کرخانوند ملا صفی
۷۵	..... توصیف پهلوانی ملا محمد شریف در مبارزه با پهلوان ناصرالدین شاه
۹۷	..... توصیف پهلوانی ملا محمد شریف در آرزو با پهلوان کهگلویه
۱۱۵	..... توصیف شهادت ملا احمد فرزند علی پسر علی حسین
۱۱۸	..... توصیف شجاعت ملا سوخته فرزند اسد
۱۲۲	..... توصیف تیراندازی ملا سردار شریفی از تیره کربلایی
۱۲۴	..... توصیف فرماندهی ملا مراد پتکی فرزند ملا ریز
۱۲۶	..... تشریح مجاهدت های سردار جنگ ملا خلیل حاتمی
۱۶۸	..... توصیف پیش آمدها و وقایع جنگ دشت شیر
۱۷۳	..... توصیف اقتدار ملا فرج اله رحمانی و فرزند ایشان در حماسه دشت شیر
۱۸۰	..... توصیف حماسه ی مُبینی های کلگه در حماسه دشت شیر
۱۹۰	..... توصیف مجاهدت حاج علی بابا مسیحی در مبارزه با آل سعود
۲۰۰	..... مثنوی مجاهدت ایل مُبینی و حماسه ملا خلیل حاتمی
۲۰۳	..... مثنوی محلی رشادت سرکرده ی ایل مُبینی ملا خلیل
۲۰۶	..... منابع و مؤخذ

بر این باران پس از به تخت نشستن کورش بزرگ بنیانگذار
سلسله هخامنشی، کشور پارس به هفت ایالت یا استان تقسیم
می شد که هر یک از آنها بزرگ پارس بر آن استانها (ساتراپ) حکومت
می کردند، یکی از آن استانها، ایالت کهگیلویه بود که با قلمرو عشایر
مختلف بهمنی، یاسوج، بوی احمد، بهبهان و گچساران تا حدود ایزه
توسط خاندان آریوبرزن بر نای ایران زمین اداره می شد،
نامبرده به سال ۳۳۴ قبل از میلاد به فرمان داریوش سوم
هخامنشی (دارا یا داراب) با سپاه ۲۵۰۰۰ نفری در منطقه ی تنگ
تکاب راه در بند پارس را بر لشکر اسکندر مقدونی بسته تا مانع ورود
او به پارس شود، که اسکندر به هنگام رسیدن به آنجا شکست
سختی خورد و بعد از زمینگیر شدن، ناچار به عقب نشینی شد، و
بعد از آن با راهنمایی چوپانی خیانتکار از راهی دیگر پیش رفت
سپاهیان ایرانی درآمد و خود را به قلّه ی کوه رسانید که در آنجا
قراولان پارس روبرو شد و پارسیان بی امان به آنها حمله کردند، و
بعد معلوم شد که پارسیان در محاصره یونانیان قرار گرفتند و راه
پیش و پس به روی آنها بسته شده است که آریوبرزن با ۴۰ سوار و

۵۰۰۰ پیاده بی پروا به سپاهیان مقدونی حمله کرد و عده ی زیادی از افراد دشمن را کشت و از افراد خودش هم عده ای کشته شدند، اما موفق گردید از قلب سپاه دشمن بگذرد و خارج از محاصره به کمک پایتخت بشتابد تا آن را قبل از رسیدن مقدونیان اشغال کند، اما قشون اسکندر که از راه جلگه به پارس رفته بودند راه را بر او بسته بودند که در آنجا او به محاصره ای سخت دچار شده بود، با این حال راضی به تسلیم نشد و جان برکف به صفوف دشمن مقدونی مله کرد و چنان به تیرد خود ادامه داد تا خود و همراهانش که از طوایف بهمنی، بویراحمدی و ممبینی و دیگر طوایف کهگیلویه بودند در میان جان دادند.

ایل ممبین در آن زمان در منطقه ی ممبی و لکک سکونت داشت و به اتفاق سپهیان بویان علیه اسکندر مقدونی جنگیده و بعد از آن در منطقه ی پارس سرشت را ایالت کهگیلویه ساکن شدند، ایل ممبینی از تیره ی ممبین می باشد که نام بزرگان آن تا قبل از ششصد سال پیش برای اینجانب روشن نیست، ولی بعد از ساکن شدنشان در منطقه ی چروم و سرشت ممبی یکی از بزرگ خاندان آنها (قریب ششصد سال پیش) نام مَن نام داشت که فرزند ایشان قاید شمشیر (کاید شمشیر) نام داشت که در نزاعی قبیله ای مرتکب چندین قتل شد و به علت خوندار شدن ایشان، ملا ممبین و تمام خاندان او به دستور حاکم وقت ناچار به کوچاندن به حوالی کوی مُنگشت در منطقه ی مُنگار شده اند که با وصال بهمنی های بویراحمدی در آنجا ماندگار شده و بعداً به کمک بویراحمدی ها به حوالی ممبی و لکک حمله کرده و ملک پدري

خود را پس گرفتند، که از آن زمان منطقه ی مُمبی و لکک مرز بین آنها و طوایف طیوی شد(در زمان مُلا محسن) لذا در آن زمان کلمه ی مُمبئی برگرفته شده از نام مُمبین با ترکیب شدن با واژه ی مُمبی به مُمبِینی تبدیل شده است، در نتیجه قریب ششصد سال پیش بزرگ مردِ ایلِ ما مُلا مُمبین نام داشت که تمام ده تیره ی اصلی ایل مُمبِینی ثمر حاصله از آن نهال تنومند می باشند.

مُمبِینی ها در زمان نادرشاه افشار به اتفاق قشون بختیاری در جنگ با افغانان در فتح قلعه ی هرات هم چنین جنگ با هندوستان و فتح آن نقش ایستایی داشته و در به قدرت رسیدن کریم خان زند و حفظ دولتِ ایلِ مُمبِینی جنگِ شیرعلیمردان کیان ارثی و فتح اصفهان و جنگ های شیریدخان و حسن خان کیان ارثی حکم فرماندهی داشته اند.

این ایل غیور در زمان حاکم متخیل خان مسدقتی خان چهارلنگ برای فتح اصفهان، کرمان و شیراز چنین در مبارزه ی حکومت ایلخانی علیه قشون معتمدالدوله برادانه جنگیده اند و در زمان نصیرخان سردار جنگ در فتح اصفهان و کرمان نقش کلیدی داشتند، جنگ مستقیم ایل مُمبِینی با ایلِ ساخان و محمدرضا شاه در باغملک به منظور آزادسازی خوانینِ چارلنگ و خلع سلاح پاسگاه ژاندارمری هم چنین حماسه ی بزرگ و دشت شیر که سابقه ی آن در کارنامه ی ارتش ثبت شده است بزرگان طوایف مختلف پوشیده نیست.